

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ
ОРФОЕПІЇ»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Освітня програма: Українська мова і література.

Спеціалізація: 035.01 Українська мова та література.

Спеціальність: 035. Філологія.

Галузь знань: 03. Гуманітарні науки.

Затверджено на засіданні кафедри.
Протокол № 1 від «28» серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Основи української орфоєпії»
Викладач (-і)	Семенюк Оксана Антонівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08
E-mail викладача	oksana.semeniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Курс «Основи української орфоєпії» є вибірковою навчальною дисципліною, що займає важливе місце в системі підготовки бакалаврів філології та доповнює вивчення сучасної української літературної мови, удосконалюючи рівень володіння нормами літературної вимови.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета дисципліни – активізувати, поглибити та доповнити знання про систему норм літературної вимови, отримані студентами-філологами під час вивчення курсу сучасної української літературної мови.</p> <p>Завдання (цілі):</p> <ul style="list-style-type: none"> – висвітлити процес формування орфоєпічних норм сучасної української літературної мови; – поглибити знання орфоєпічних норм сучасної української літературної мови та забезпечити досконале володіння ними; – з'ясувати причини порушень норм літературної вимови; – виробити навички самоконтролю за дотриманням орфоєпічних норм у повсякденному спілкуванні. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність:</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> 3. Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах. 4. Здатність бути критичним і самокритичним. 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. 	

3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.
6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній і письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту.
11. Здатність до надання консультацій із дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
- Результати навчання:**
10. Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
14. Використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції української філології, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год.
Практичні заняття	18 год.
Самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркоий
Третій	035 Філологія	Другий	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Орфоепія як розділ науки про мову.	2	2	4
Тема 2. Формування орфоепічних норм сучасної української літературної мови	2	2	12
Тема 3. Причини порушень	2	2	8

орфоепічних норм. Типи вимовних помилок			
Тема 4. Орфоепічні норми сучасної української літературної мови	4	8	20
Тема 5. Акцентуаційні норми сучасної української літературної мови	2	4	16
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу узгоджена з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в університеті. За вивчення дисципліни студенти отримують максимально 100 балів. Зокрема, за роботу на практичних заняттях – максимально 70 балів, за виконання самостійної роботи – 20 балів, за контрольну роботу – 10 балів.		
Вимоги до письмових робіт	Письмова контрольна робота передбачає запис поданих слів фонетичною транскрипцією та їх орфоепічний аналіз.		
Практичні заняття	Практичні заняття спрямовані на вивчення і засвоєння теоретичних та практичних питань із тем курсу, виконання й перевірку вправ, тестових завдань.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовою допуску до підсумкового контролю є отримання позитивної оцінки з усіх видів робіт. На рейтингову оцінку впливає присутність здобувача на заняттях, належна підготовка до практичних занять, успішне написання контрольної роботи, належне виконання завдань для самостійної роботи, відсутність пропусків занять без поважних причин.		
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік. Семестровий підсумковий контроль у цій формі передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.		
7. Політика навчальної дисципліни			
<p>Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».</p> <p>Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.</p> <p>За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає Комісія з питань етики та академічної доброчесності при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.</p> <p>Відвідування занять урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».</p> <p>У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання поточного і підсумкового контролю.</p> <p>Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом</p>			

[неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».](#)

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. К. : Академія, 2006. 368 с.
2. Глуховцева К.Д. Складні питання сучасної української літературної мови. Вступ. Фонетика. Фонологія. Старобільськ : Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2021. 265 с.
3. Семенюк О.А. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія : збірник вправ і завдань. Івано-Франківськ : видавець Голіней О.М., 2018. 168 с.
4. Семенюк О.А. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія : збірник тестових завдань. Івано-Франківськ : видавець Голіней О.М., 2017. 82 с.
5. Сербенська О.А. Голос і звуки рідної мови. Львів : Априорі, 2020. 280 с.
6. Сучасна українська літературна мова : підруч. / А.П. Грищенко та ін. К. : Вища шк., 2002. 439 с.
7. Сучасна українська літературна мова : підруч. / за ред. М. Я. Плющ. – К. : Вища шк., 2003. 430 с.
8. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика / за ред. І. К. Білодіда. К : Наук. думка, 1969. 436 с.
9. Сучасна українська літературна мова. Фонетика : навч. посіб. / Н. Плющ та ін. К. : ВПЦ «Київський університет», 2002. 173 с.
10. Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика : підруч. / А.К. Мойсієнко та ін. К. : Знання, 2013. 340 с.
11. Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова: Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія : навч. посіб. К. : Вища шк., 1981. 183 с.

Викладач (-і):

Семенюк Оксана Антонівна,
кандидат філологічних наук, доцент
кафедри української мови